

ΚΥΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΟΜΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

«Ἐγενόμην ἐν Πνεύματι ἐν τῇ Κυριακῇ ἡμέρᾳ καὶ ἤκουσα φωνὴν ὀπίσω μου μεγάλην ὡς σάλπιγγος» (Ἀπ. 1,10)

Ἐκδίδεται ἀπὸ τὴν Κοινοβιακὴ Γυναικεῖα Ἱερὰ Μονὴ Ἀγίου Αὐγουστίνου Φλωρίνης – 531 00 ΦΛΩΡΙΝΑ – τηλ. 23850-28610 – imaaflo@yahoo.gr

Περίοδος Δ' - Ἔτος ΜΒ'
Φλώρινα - ἀριθμ. φύλλου 2701

Τοῦ ἁγ. Ἰωάννου τοῦ Χρυσόστομου
Πέμπτη 13 Νοεμβρίου 2025

Συντάκτης (†) ἐπίσκοπος
Αὐγουστίνος Ν. Καντιώτης

Ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος καὶ ἡ ἐποχή μας

Ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ, ἀγαπητοί μου, σὴν ἐπιστολὴ πρὸς Ἑβραίους λέει· «*Μνημονεύετε τῶν ἡγουμένων ὑμῶν, οἵτινες ἐλάλησαν ὑμῖν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ὧν ἀναθεωροῦντες τὴν ἔκβασιν τῆς ἀναστροφῆς μιμεῖσθε τὴν πίστιν*» (13,7). Εἶνε ἀμάρτημα τὸ νὰ λησμονῇ κανεὶς εἴτε τοὺς φυσικοὺς εἴτε τοὺς πνευματικοὺς γεννητορὲς του. **Νὰ θυμᾶστε**, λέει, **αὐτοὺς ποὺ σᾶς δίδαξαν τὸ λόγο τοῦ Θεοῦ**· κ' ἐννοεῖ προφῆτες, ἀποστόλους, διδασκάλους. Μεταξὺ αὐτῶν εἶνε ὁ Παῦλος καὶ μιὰ σειρὰ διδασκάλων καὶ κηρύκων, ποὺ φτάνει μέχρι τῶν ἡμερῶν μας. Ὁ βασιλεὺς δὲ τῶν ἱεροκηρύκων εἶνε ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος, ποὺ ἐορτάζουμε σήμερα.

Λένε, ὅτι στόμα τοῦ Χριστοῦ εἶνε ὁ Παῦλος καὶ στόμα τοῦ Παύλου ὁ Χρυσόστομος. Κάποιος πῆγε νὰ ἐπισκεφθῇ τὸ Χρυσόστομο καὶ παρακάλεσε τὸ διᾶκο του νὰ τοῦ τὸ πῇ. Πάει ὁ διᾶκος καὶ εἶδε ὅτι ὁ ἀρχιεπίσκοπος εἶχε συνάντησι μὲ κάποιον, καὶ τοῦ λέει· Ἔχει συζήτησι μὲ κάποιον ξένο. Τὸ ἴδιο ἔγινε πάλι καὶ πάλι. Ἐκεῖνος, μὲ τὸν ὁποῖο συζητοῦσε ὁ Χρυσόστομος, ἦταν ὁ ἀπόστολος Παῦλος! Θυμᾶμαι κ' ἐγὼ κάποιο χωρικὸ ποὺ εἶχε κουβέντα μὲ τὸν ἅγιο Δημήτριο. Ὅσοι ἀγαποῦν τοὺς ἁγίους πιάνουν κουβέντα μαζί τους. Ἄν νιώθης μοναξιά, ἀπομόνωσι ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους κι ὅλοι οἱ φίλοι νὰ σ' ἔχουν ἐγκαταλείψει· –«*καὶ οἱ ἐγγιστά μου ἀπὸ μακρόθεν ἔστησαν*» ποὺ λέει τὸ Ψαλτήρι (37,12)–, τέτοιες ὥρες, ἂν θέλῃς, μπορεῖς νὰ συναντήσης σπουδαῖα πρόσωπα· ἄνοιξε τὴ Γραφή, τὸ **Χρυσόστομο** ποὺ σ' ὅλη τὴ ζωὴ του κουβέντιαζε μὲ τὸν ἀπόστολο Παῦλο, ζοῦσε μέσα στὸ πνεῦμα του.

Νὰ τὸν ποῦμε ρυάκι, ρεῖθρο, ποταμό, καταράκτη; Ὡκεανὸν τὸν ἔλεγε ὁ Μιχαὴλ Γαλανός. Οἱ σύγχρονοί του ἔλεγαν· «Προτιμότερο νὰ σβήσῃ ὁ ἥλιος παρὰ νὰ σιγήσῃ ὁ Χρυσόστομος».

Τὸν τιμᾷ ἡ Ἐκκλησία στὶς 27 Ἰανουαρίου, στὶς 30 Ἰανουαρίου, καὶ σήμερα (13 Νοεμβρίου) ποὺ εἶνε τὰ γενέθλιά του. **Γενέθλια ἡ Ἐκκλησία λέει τὸ θάνατο**. Τώρα ἐπικράτησε καὶ ἐδῶ τὸ φράγκικο σύστημα νὰ ἐορτάζουν τὰ γενέθλια τοῦ παιδιοῦ ἢ τοῦ ἀνθρώπου. Ὅταν ὁ Ἰγνάτιος ὁ Θεοφόρος περίμενε νὰ τὸν ρίξουν στὰ θηρία ἔγραφε· «*Τοκετός μοι ἐπίκειται*», περιμένω γέννα (Ῥωμ. VI). Ὁ θάνατος εἶνε γέννησις· ἡ κοιλία εἶνε ὁ τάφος.

Σήμερα ἐορτάζουμε τὸ μαρτυρικὸ τέλος τοῦ Χρυσόστομου. Ἄς τὸν θυμηθοῦμε πάλι, ὅπως λέει ἡ ἀρχὴ τοῦ ῥητοῦ (βλ. Ἑβρ. 13,7). Ἐξεδήμησε 14 Σεπτεμβρίου τοῦ 407 μ.Χ., ἀλλὰ ἡ Ἐκκλησία μετέθεσε τὴν ἐορτὴ τοῦ λόγῳ τῆς ἐορτῆς τοῦ Σταυροῦ. Ἡ Ἐκκλησία δὲν ἀκριβολογεῖ μὲ τὸ χρόνο· τὴν ἐνδιαφέρει ὅχι τὸ πότε ἀλλὰ τὸ **πῶς ἐορτάζουμε**. Κάθε μέρα ἔχεις ἐορτὴ ἂν ἡ καρδιά εἶνε καθαρὴ, κάθε μέρα ἔχεις Πάσχα, Θεοφάνεια κ.τ.λ.. Τὴν ἐποχὴ τοῦ Χρυσόστομου ἐορτάζονταν τὰ Χριστούγεννα μαζί μὲ τὰ Θεοφάνεια· αὐτὸς ξεχώρισε τὶς δύο αὐτὲς ἐορτές. Ἔχει ἡ Ἐκκλησία ἓνα περιθώριο στὰ ζητήματα αὐτά.

Γιὰ τὸν βίο του εἶπαμε ἄλλοτε. **Ποῦ ἄραγε τελείωσε τὴ ζωὴ του;** Μακριὰ ἀπὸ τὸ θρόνο, χίλια χιλιόμετρα! ἐκεῖ κοιμήθηκε. Γιατί; Διότι δὲν κολάκευσε τὸν κόσμον. Ἦλεγχε κάποτε καὶ ἐπωνύμως κατὰ τὸ ἀποστολικὸ «*Τοὺς ἀμαρτάνοντας ἐνώπιον πάντων ἔλεγχε, ἵνα καὶ οἱ λοιποὶ φόβον ἔχωσι*» (Α' Τιμ. 5,20). Αὐτὴ ἡ φραγγελλικὴ γλῶσσα τὸν ὠδήγησε **στὴν ἐξορία**.

Ποίους ἤλεγξε;

• Πρῶτον τὸν **Εὐτρόπιο**. Αὐτὸς ἦταν ἄσημος, ἀλλὰ κατάφερε ν' ἀνεβῇ ψηλά, ἔγινε ὑπάτος, πρωθυπουργός. Ἐκεῖ τὸν ἀνέβασε ἡ εὐνοια μιᾶς γυναίκας, τῆς βασιλίσσης Εὐδοξίας. Ἐκεῖ πλούτησε βγάζοντας στὸ σφυρὶ τὰ ἀξιώματα.

Τὴν ἐποχὴ ἐκείνη ὑπῆρχε τὸ **ἄσυλο τῆς ἐκκλησίας**. Ὁ Εὐτρόπιος αὐτὸ τὸ ἄσυλο μὲ διάταγμα τὸ κατήργησε, γιὰ νὰ συλλαμβάνῃ κ' ἐκεῖ ἀκόμη τοὺς καταζητούμενους. Ἀλλὰ ἡ ζωὴ εἶνε τροχός. Καὶ ἤρθε κάποτε ἡ ὥρα ποὺ αὐτὸς ὁ ἴδιος ἀναγκάστηκε νὰ ζητήσῃ τὸ ἄσυλο τῆς Ἐκκλησίας. Μιὰ νύχτα τὸν ἀνέτρεψαν κι αὐτὸς γυμνὸς ἔτρεχε νὰ γλυτώσῃ· κατέφυγε στὴν ἐκκλησίαν καὶ πρόλαβε ν' ἀγκαλιάσῃ τὴν ἁγία τράπεζαν. Τότε στάθηκε στὴν πόρτα ὁ Χρυσόστομος κ' ἐμπόδισε τοὺς στρατιῶτες νὰ τὸν συλλάβουν. Ἀνέβηκε στὸν ἄμβωνα καὶ ἐκφώνησε ἓνα λόγο - ἀριστοῦργημα. Φανταστῆτε τὸν Εὐτρόπιο ζαρωμένο κάτω ἀπὸ τὴν ἁγία τράπεζαν νὰ τρέμουν τὰ σαγόνια του καὶ τὸ Χρυσόστομο στὸν ἄμβωνα ν' ἀρχίζῃ· «*Πάντοτε ταιριάζει, ἀλλὰ τώρα ἰδιαιτέρως μπορούμε νὰ ποῦμε· “Ματαιότης ματαιοτήτων τὰ πάντα ματαιότης”*» (Ἐκκλ. 1,2). **Ποῦ νῦν ἡ λαμπρὰ τῆς ὑπατίας περιβολή; ποῦ αἱ φαιδραὶ λαμ-**

πάδες;». Ποῦ εἶνε τὰ λοῦσσα, τὰ πλούτη, τὰ στέματα, οἱ σάλπιγγες, τὰ συμπόσια...; «Φύσηξε ἄνεμος καὶ τὰ σήκωσε...» (Εἰς Εὐτρόπιον α' P.G. 52,391,398). Ἦβλεπα ἀπὸ τῆς μητρόπολις μὴ λεύκα μὲ τὰ φύλλα τῆς· καὶ φύσηξε ἄνεμος, ἔσεισε τὸ δέντρο κ' ἔμεινε γυμνόν.

• Ἦλεγξε τὸν γότθο στρατηγὸν **Γαῖνᾶ**, ποῦ ἦταν ἄρειανός καὶ ζητοῦσε, μία ἀπὸ τὶς ἐκκλησίαις τῆς Πόλεως νὰ λειτουργῇται ἀπὸ τοὺς ἄρειανούς. Ὁ Χρυσόστομος δὲν τοῦ τὸ ἐπέτρεψε, κι αὐτὸς βυσοδομοῦσε ἐναντίον του.

• Ἦλεγξε ἀκόμη τοὺς **πλουσίους** πού, ἐνῶ οἱ φτωχοὶ πεινοῦσαν, αὐτοὶ ζοῦσαν μὲ τόση χλιδῇ, ὥστε καὶ τ' ἄγγεῖα νυκτὸς τὰ εἶχαν χρυσᾶ.

• Ἦλεγξε τέλος τὴν **Εὐδοξία**. Οἱ κόλακες τῆς ἔκαναν ἓνα ἀσημένιο ἄγαλμα, κι αὐτὴ τὸ ἔστησε στὴν πλατεῖα τῆς πόλεως καὶ στὰ ἀποκαλυπτῆριά του ὁ θόρυβος ἀκουγόταν μέχρι μέσα στὴν ἐκκλησία. Αὐτὴ ἐπανέλαβε τὸ ἔγκλημα τῆς Ἰεζάβελ, ἡ ὁποία εἶχε κατὰσχει βιαίως τὸ ἀμπέλι τοῦ Ναβουθαὶ καὶ τὴν ἤλεγξε ὁ προφήτης Ἡλίας (βλ. Γ' Βασ. 20,1-16). Ἔτσι καὶ ἡ Εὐδοξία ἄρπαξε τὸ κτῆμα μιᾶς χήρας μὲ 4-5 ὀρφανά, καὶ ὁ Χρυσόστομος τὴν ἤλεγξε.

Ἡ σύγκρουσι μὲ τὴν αὐτοκράτειρα εἶχε ὡς συνέπεια, ὁ Χρυσόστομος νὰ ἐξοριστῇ κατ' ἐπανάληψιν. Ὅταν τὸν ἔστειλαν πρώτη φορὰ στὴν ἐξορία, τὴ νύχτα ἔγινε σεισμὸς κι ἀπὸ τὸ φόβο τῆς ἡ Εὐδοξία ἔδωσε ἐντολὴ νὰ ἐπανέλθῃ. Τὴ δεύτερη φορὰ τὸν ἐξώρισαν ἀρχικὰ στὴν Κουκουσό, ἐν συνεχείᾳ στὴν Πιτυοῦντα, καὶ τέλος στὰ Κόμανα. Ἐκεῖ μπῆκε στὸ ναὸ τοῦ μάρτυρος Βασιλίσκου, ὁ ὁποῖος τοῦ ἐμφανίστηκε τὴ νύχτα καὶ τοῦ εἶπε· «*Θάρσει, ἀδελφὲ Ἰωάννη, αὐριο θὰ εἴμεθα μαζί*». Καὶ πράγματι ἀφοῦ ἔδωσε ὅ,τι τοῦ ἀπέμενε, **ἔκλεισε ἐκεῖ τὰ μάτια** λέγοντας «*Δόξα τῷ Θεῷ πάντων ἔνεκεν*».

Ἦμεινε ἐκεῖ θαμμένος 30 χρόνια. Ἐν τῷ μεταξὺ πέθανε καὶ ἡ Εὐδοξία. Ὁ τάφος τῆς ὅμως σειόταν, ἔτριζε. Ὁ μαθητὴς καὶ διάδοχός του στὸ θρόνο ἀρχιεπίσκοπος Πρόκλος φρόντισε **νὰ ἐπανέλθῃ τὸ λείψανό** του. Μὲ λαμπάδες καὶ θυμιάματα ἔγινε ἡ ὑποδοχὴ στὴν Πόλι. Καὶ ὅταν τὰ λείψανα τοῦ Χρυσοστόμου ἄγγιξαν στὸν τάφο τῆς Εὐδοξίας, τότε ὁ κλόνος σταμάτησε.

Αὐτὰ λέμε «*Μνημονεύοντες τῶν ἡγουμένων ὑμῶν*» κατὰ τὸ πρῶτο μέρος τοῦ χωρίου. Ἐπὶ τοῦ δευτέρου μέρους, στὸ «*μιμεῖσθε τὴν πίστιν*» (Ἐβρ. 13,7), λέμε ὅτι ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος εἶνε ὑπόδειγμα γιὰ μᾶς. Ὅπως ἐκεῖνος ἤλεγξε, ἔτσι καὶ σήμερα **οἱ ἱεράρχαι μας πρέπει νὰ ἐλέγχουν**, κατὰ τὴν ἐντολὴ τῆς Γραφῆς· «*Ἐως τοῦ θανάτου ἀγώνισαι περὶ τῆς ἀληθείας, καὶ Κύριος ὁ Θεὸς πολεμήσει ὑπὲρ σου*» (Σ. Σειρ. 4,28)· μὴ δειλιάσης, ὁ Θεὸς θὰ 'νε μαζί σου.

Σήμερα ἀσκέται ἔλεγχος; ἡ Ἱεραρχία μας ἀσκεῖ ἔλεγχον τῆς ζοφερᾶς κοινωνίας; Καὶ σήμερα ὑπάρχουν Εὐτρόπιοι, Γαῖνᾶδες, πλούσιοι, Εὐδοξίαι.... Ἀναφέρω **6 - 7 σημεῖα**, στὰ ὁποῖα ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας ἡ ἐκκλησία σιώπησε.

1ον. Ἡ παιδεία μας. Τὸ 1975-'76 στὴν εἴσοδο τοῦ ὑπουργείου Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, ἀντὶ νὰ καίῃ καντήλι, ἀντὶ νὰ ὑπάρχῃ ῥητὸ «*Εἶς*

ὑμῶν ἐστὶν ὁ καθηγητὴς, ὁ Χριστὸς» (Ματθ. 23,10) καὶ εἰκόνα τοῦ Κυρίου ἢ τοῦ μεγάλου Βασιλείου ἢ τοῦ ἁγίου Κοσμᾶ, στήθηκε ἄγαλμα γυμνὸ τοῦ Ποσειδῶνος μὲ τὴν τρίαινα. Ἡ Ἱεραρχία τί ἔκανε;

2ον. Ἡ γλῶσσα μας. Ἐπειτα στὴ βουλὴ εἶπαν· «*Σήμερα κηδεύουμε τὴν καθαρεύουσα γλῶσσα*» (ὑπουργὸς παιδείας Γ. Ράλλης). Ἡ Ἱεραρχία σιωπῇ.

3ον. Ἡ Βίβλος. Κατόπιν παγανιστικῆς προπαγάνδας, ἀπὸ τὴ θεόπνευστη ἁγία Γραφή, ἔπιασαν κ' ἔσβησαν κομμάτια τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης. Ἡ ἐκκλησία κ' ἔδω οὔτε λέξι.

4ον. Ἡ ἐθνικὴ ἀσφάλεια. Σὲ ἡμέρες ποῦ ὅλα τὰ κράτη ἀσφαλίζονται ἀπὸ ἐχθρούς, ἔρχεται τὸ δικό μας κράτος καὶ ἐξαιρεῖ τῆς ἐνόπλου στρατεύσεως τοὺς χιλιαστάς, διότι λέει τὸ ἀπαιτεῖ ἡ Εὐρώπη. Καὶ ἡ Ἱεραρχία λὲς καὶ εἶνε νεκρά· ἄκρα σιωπῇ.

5ον. Ἡ Κυριακὴ ἡμέρα. Σὲ ἄλλα κράτη τὴν Κυριακὴ δὲν γίνονται ποτὲ ἐκλογές. Ἐδῶ οἱ ἐκλογές γίνονται πάντα τὴν Κυριακὴ. Ξημερώνει ἡ ἡμέρα τοῦ Κυρίου καὶ μόλις βγαίνει ὁ ἥλιος, ὅλοι στὶς κάλπες καὶ ἀδειανὲς οἱ ἐκκλησιές. Ὡραία ἀρχὴ κάνουν οἱ κυβερνήσεις μας μὲ καταπάτησι τῆς Κυριακῆς ἀργίας! Καὶ ἡ Ἱεραρχία; εἶπαμε· σιωπῇ.

6ον. Ἡ μασονία διεισδύει. Βρέθηκε στὰ ἀρχεῖα τῶν μασόνων, ὅτι ἓνας ὑπουργὸς παιδείας εἶνε μασόνος 33ου βαθμοῦ. Καὶ ἡ Ἱεραρχία μὲ τὴ σιωπῇ ἀρνεῖται τὸ ρόλο τῆς, ἐκχωρεῖ τὰ πρωτοτόκιά της.

7ον. Οἱ κατὰ καιροὺς **θεομηνίες**. Ἀνοίγουν οἱ καταρράκτες τοῦ οὐρανοῦ, περιουσιές καταστρέφονται, ἄνθρωποι καὶ ζῶα φονεύονται, φοβεροὶ σεισμοὶ γίνονται, ποικίλα δυστυχήματα σημειώνονται. Τί εἶνε ὅλ' αὐτά; «*Σημεῖα τῶν καιρῶν*» (Ματθ. 16,3). Τὸ πλήρωμα ἐρωτᾷ· Ποῦ εἶνε ἡ φωνὴ τῆς ἐκκλησίας μας; Ἄν στὴ θέσι μας ἦταν ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος, τί θὰ ἔκανε; Σὲ παρόμοιες περιπτώσεις ἀνέβαινε στὸν ἄμβωνα καὶ ἔλεγε· Αὐτὰ εἶνε θεομηνίες, δὲν εἶνε ἀπλῶς φυσικὰ φαινόμενα· τίποτε δὲν γίνεται χωρὶς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Ἐρχεται θύελλα, ἄς δείξουμε κ' ἐμεῖς **μετάνοια νινευϊτικὴ** γιὰ τὰ ἁμαρτηματά μας.

Ἀπὸ αὐτὰ 4 - 5 τὰ **θεωρῶ κορυφαῖα**·

α'. **Ἡ βλασφημία.**

β'. **Ἡ ἀποφυγὴ τῆς τεκνογονίας.**

γ'. **Ἡ ψευδορκία.**

δ'. **Ἡ κλοπὴ.**

ε'. **Ἡ σιωπὴ τῆς διοικήσεως ἐκκλησίας.**

Δὲν ἀσκεῖ ἔλεγχον ἡ Ἐκκλησία. Ὁ ἔλεγχος εἶνε τὸ ἀλάτι, ποῦ συντηρεῖ ἀπὸ τὴν σῆψιν. **Ἡ αἰτία τῶν κακῶν**, λέει ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος, εἶνε, ὅτι οὔτε ἐλέγχουμε οὔτε ἐλεγχόμαστε (βλ. P.G. 51,134).

Ἄν κοιτάξω, ἀδελφοί μου, κάτω στὴ γῆ, εἶμαι ἀπαισιόδοξος· ἂν κοιτάξω ψηλὰ **στὸν οὐρανόν, βρίσκω ἐλπίδα.**

Ἀπευθύνομαι στὶς γυναῖκες. Πίσω ἀπὸ τὸ Χρυσόστομο κρύβεται μία μάνα, ἡ Ἀνθοῦσα. **Μάνες, δώστε μας Χρυσοστόμους**, ὥστε αὐτὴ ἡ πατρίδα νὰ γίνῃ πάλι ἄστρο τοῦ Χριστοῦ· ὄν, παῖδες ἑλλήνων, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε εἰς πάντας τοῦ αἰῶνα.

(†) **ἐπίσκοπος Αὐγουστίνος**